

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS KLAIPĖDOS APYGARDOS SKYRIUS

S P R E N D I M A S

2025 m. gegužės 27 d. Nr. 21RE2-114 (AG2-72/13-2025)
Klaipėda

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Klaipėdos apygardos skyrius (toliau – ir Komisija), susidedantis iš Komisijos narių Ingos Drąsutavičienės (posėdžio pirmininkė ir pranešėja), Evaldo Ambrozaičio, Vilijos Astrauskienės, sekretoriaujant Margaritai Žiobakaitei, dalyvaujant pareiškėjai X. Y., jos atstovei advokato padėjėjai V. A., atsakovės Vilniaus rajono savivaldybės atstovui Z. T.,

2025 m. gegužės 26 d. viešame Komisijos posėdyje žodinio proceso tvarka nuotoliniu būdu išnagrino administracinį ginčą pagal pareiškėjos X. Y. skundą atsakovei Vilniaus rajono savivaldybei dėl Vilniaus rajono savivaldybės mero 2025 m. kovo 10 d. potvarkio Nr. *(duomenys neskelbtini)* panaikinimo bei įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė:

Komisijoje 2025 m. balandžio 11 d. priimtas nagrinėti pareiškėjos X. Y. skundas atsakovei Vilniaus rajono savivaldybei (toliau – ir Savivaldybė), kuriuo pareiškėja prašo panaikinti Vilniaus rajono savivaldybės mero 2025 m. kovo 10 d. potvarkį Nr. *(duomenys neskelbtini)* „Dėl pritarimo gėlo požeminio vandens gavybos gręžinio naudojimo ir įteisinimo (įregistravimo)“ (toliau – ir Sprendimas) bei įpareigoti Vilniaus rajono savivaldybę iš naujo išnagrinti pareiškėjos X. Y. 2025 m. vasario 5 d. paraišką dėl pritarimo naudoti gėlo požeminio vandens gavybos gręžinį.

Skunde nurodoma, jog 2002 m. statytojas *(duomenys neskelbtini)* pastatė dešimties namų kvartalą *(duomenys neskelbtini)*. X. Y. 2002 m. lapkričio 5 d. pirkimo – pardavimo sutarties Nr. *(duomenys neskelbtini)* pagrindu įsigijo 0,1000 ha ploto žemės sklypą, kadastro Nr. *(duomenys neskelbtini)*, esantį *(duomenys neskelbtini)*. (toliau – ir Žemės sklypas). Pareiškėjos teigimu, prieš įsigyjant Žemės sklypą, pareiškėja su gyvenamųjų namų statybos bendrija Nr. *(duomenys neskelbtini)* ir *(duomenys neskelbtini)* sudarė namo statybos sutartį Nr. *(duomenys neskelbtini)*, kurios pagrindu įsigijo Žemės sklype pastatytą gyvenamąjį namą, unikalus Nr. *(duomenys neskelbtini)*, su pagalbiniu ūkio pastatu – garažu ir kitais inžineriniais kiemo statiniais (toliau bendrai – ir Statiniai).

Pažymi, kad *(duomenys neskelbtini)* Vilniaus r. sav., gyvenamųjų namų kvartalo statymo metu ir tuo metu, kai buvo įrengtas vandens gręžinys Žemės sklype, toje teritorijoje nebuvo įrengta vandens tiekimo ir nuotekų šalinimo infrastruktūra. Dėl šios priežasties statytojas pagal 2002 m. namo statybos sutartį Nr. *(duomenys neskelbtini)* numatė, kad vandens tiekimas bus vykdomas iš giluminio gręžinio. Šias aplinkybes patvirtina išrašas iš nekilnojamojo turto registro bei 2002 m. rugpjūčio 30 d. namo statybos sutartis Nr. *(duomenys neskelbtini)*, kurios pagrindu statytojas numatė vietinį vandens tiekimą iš gręžinio.

Nurodo, jog pareiškėja, įsigijusi Statinius, turėjo galimybę pasirinkti tik vieną geriamojo vandens gavimo būdą – iš įrengto gręžinio, kadangi vandens tiekėjas 2002 m. toje teritorijoje neužtikrino viešojo vandens tiekimo. Be to, pareiškėja buvo įsitikinusi, kad statytojas *(duomenys neskelbtini)* ėmėsi visų įmanomų priemonių, kad įregistruoti ir įteisinti vandens gręžinį.

Praėjus aštuoneriems metams po Statinių įsigijimo ir įregistravimo nekilnojamojo turto registre, (*duomenys neskelbtini*) kaime buvo įrengta centralizuota vandens tiekimo ir nuotekų šalinimo infrastruktūra, tačiau ir toliau buvo naudojamas vanduo iš vietinio gręžinio. Siekiant užtikrinti nuotekų tvarkymą, pareiškėja 2010 m. prisijungė prie centralizuotos nuotekų sistemos, dėl ko buityje susidarančios nuotekos yra tvarkomos centralizuoto vandens tiekėjo ir už jų tvarkymą yra atsiskaitoma su nuotekų tvarkytoju.

Vadovaujasi Lietuvos Respublikos gėlo požeminio vandens gavybos gręžinių įteisinimo laikinuoju įstatymu (toliau – ir Įstatymas), numatančiu, kad norintis įregistruoti Žemės gelmių registre jam nuosavybės ar patikėjimo teise priklausantį arba jo valdomą ir (arba) naudojamą Žemės gelmių registre neregistruotą gręžinį, turi pateikti savivaldybės, kurios teritorijoje yra gręžinys, vykdomajai institucijai paraišką dėl pritarimo naudoti gręžinį, ir paaiškina, kad tik 2025 m. pareiškėjai tapo žinoma, kad jos sklype esantis gręžinys nebuvo statytojo įteisintas. Atsižvelgdama į tai, 2025 m. vasario 5 d. pateikė Vilniaus rajono savivaldybei paraišką dėl pritarimo naudoti gėlo vandens gavybos gręžinį (toliau – ir Paraiška).

Nurodo, kad Vilniaus rajono savivaldybė pareiškėjos paraiškos netenkino ir nepritarė gėlo požeminio vandens gavybos gręžinio, esančio Žemės sklype, naudojimui ir įteisinimui (įregistravimui) Įstatymo nustatyta tvarka, kadangi pareiškėjai priklausantis Žemės sklypas yra viešojo vandens tiekimo teritorijoje, kurioje įrengta vandens tiekimo ir nuotekų šalinimo infrastruktūra.

Pareiškėja nesutinka su Sprendimu ir išdėsto Lietuvos Respublikos žemės gelmių registre neregistruotų gėlo požeminio vandens gavybos gręžinių įteisinimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2022 m. balandžio 26 d. įsakymu Nr. D1-111 „Dėl Žemės gelmių registre neregistruotų gėlo požeminio vandens gavybos gręžinių įteisinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – ir Aprašas) bei Įstatymo nuostatas, reglamentuojančias Žemės gelmių registre neregistruotų gręžinių įteisinimo tvarką. Taip pat nurodo Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo (toliau – ir GVTNTĮ) 23 straipsnio 1 dalies 2 punktą, kuris numato, kad asmenys, individualiai apsirūpinantys geriamuoju vandeniu ir (arba) individualiai tvarkantys nuotekas, turi teisę viešojo geriamojo vandens tiekimo teritorijoje individualiai išgauti ir naudoti geriamąjį vandenį ir (arba) individualiai tvarkyti nuotekas, kai individualusis geriamojo vandens išgavimas, naudojimas ir (ar) individualusis nuotekų tvarkymas buvo vykdomas iki viešojo geriamojo vandens tiekimo teritorijos nustatymo ir atitinka įstatymuose ir kituose teisės aktuose nustatytus geriamojo vandens išgavimo ir nuotekų tvarkymo, nuotekų tvarkymo įrenginių priežiūros, geriamojo vandens saugos ir kokybės, sveikatos apsaugos ir aplinkos apsaugos reikalavimus.

Vadovaudamasi skunde išdėstytu teisiniu reglamentavimu pažymi, jog pareiškėjai nuosavybės teise priklausantis Žemės sklypas, kuriame 2002 m. rudenį buvo įrengtas gėlo požeminio vandens gavybos gręžinys, nebuvo viešojo vandens tiekimo teritorijos dalyje, o teritorijoje įrengus viešojo vandens tiekimo infrastruktūrą, nesudarė viešojo geriamojo vandens tiekimo sutarties dėl geriamojo vandens tiekimo paslaugų gavimo, kadangi nuo 2002 m. vanduo išgaunamas iš vietinio gręžinio. Vilniaus rajono savivaldybė, nagrinėdama pareiškėjos Paraišką, neanalizavo aplinkybių, kad pareiškėjai priklausantis gręžinys buvo įrengtas dar tuo metu, kai ši teritorija nebuvo viešojo vandens tiekimo teritorijoje. Dėl šios priežasties Vilniaus rajono savivaldybė neturėjo pagrindo konstatuoti, kad ši situacija patenka į atvejus, kuriais, vadovaudamasi Įstatymo 3 straipsnio nuostatomis, savivaldybės vykdomoji institucija nepritaria gręžinio naudojimui, kadangi visiškai priešingą situaciją numato GVTNTĮ 23 straipsnio 1 dalies 2 punktas.

Komisijos posėdžio metu pareiškėja skundą palaikė ir prašė jį tenkinti skunde ir posėdžio metu išdėstytų motyvų pagrindu.

Atsakovė Vilniaus rajono savivaldybė 2025 m. gegužės 2 d. pateiktu atsiliepimu prašo pareiškėjos skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Atsiliepime Savivaldybė nurodo, kad pareiškėja, prašydama panaikinti Sprendimą, nenurodo, kokiems teisės aktų reikalavimams jis prieštarauja.

Paaiškina, jog 2025 m. vasario 5 d. Vilniaus rajono savivaldybės administracija (toliau – ir Administracija) gavo pareiškėjos Paraišką, kurią išnagrinėjusi, priėmė Sprendimą nepritari gręžinio

naudojimui ir įteisinimui (įregistravimui), kadangi buvo nustatyta, kad pareiškėjos Žemės sklypas yra viešojo vandens tiekimo teritorijoje, kurioje įrengta vandens tiekimo ir nuotekų šalinimo infrastruktūra.

Nurodo, kad pagal Įstatymo 3 straipsnio 1 dalį, savivaldybės vykdomoji institucija nepritaria gręžinio naudojimui, kai gręžinys yra viešojo vandens tiekimo teritorijoje, kurioje įrengta ar įrengiama geriamojo vandens tiekimo infrastruktūra, vadovaujantis GVTNTĮ 16 straipsnio 19 dalimi, išskyrus atvejus, kai asmuo, pateikęs paraišką dėl savivaldybės pritarimo naudoti gręžinį, yra sudaręs viešąjį geriamojo vandens tiekimo sutartį dėl geriamojo vandens tiekimo paslaugų gavimo.

Pažymi, kad pareiškėjos gręžinys yra viešojo vandens tiekimo teritorijoje. Šią faktinę aplinkybę, iš esmės, patvirtina ir pati pareiškėja, skunde nurodydama, kad jai yra žinomos aplinkybės, kad (*duomenys neskelbtini*) buvo įrengtas viešojo vandens tiekimas. Pareiškėja taip pat patvirtino, kad nesudarė viešosios geriamojo vandens tiekimo sutarties dėl geriamojo vandens tiekimo paslaugų. Todėl atsakovės nuomone, Sprendimas yra teisėtas ir pagrįstas, atitinka visus Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – ir VAI) reikalavimus, keliamus administraciniam sprendimui.

Komisijos posėdžio metu atsakovės atstovas prašė skundą atmesti atsiliepime išdėstytu argumentų pagrindu.

Skundas atmestinas.

Byloje kilo ginčas dėl Vilniaus rajono savivaldybės mero 2025 m. kovo 10 d. potvarkio Nr. (*duomenys neskelbtini*) „Dėl pritarimo gėlo požeminio vandens gavybos gręžinio naudojimo ir įteisinimo (įregistravimo)“ teisėtumo ir įpareigojimo atlikti veiksmus pagrįstumo.

Nustatyta, jog pareiškėja nuosavybės teise valdo žemės sklypą adresu (*duomenys neskelbtini*), kadastro Nr. (*duomenys neskelbtini*) (minėta, toliau – ir Žemės sklypas), bei šiame žemės sklype pastatytus statinius: nebaigtą statyti gyvenamąjį namą, unikalus Nr. (*duomenys neskelbtini*); garažą, unikalus Nr. (*duomenys neskelbtini*), bei kitus kiemo statinius (minėta, toliau bendrai – ir Statiniai). Žemės sklype yra įrengtas gėlo požeminio vandens gavybos gręžinys.

2025 m. vasario 5 d. pareiškėja Vilniaus rajono savivaldybės administracijai pateikė Paraišką.

Vilniaus rajono savivaldybės meras skundžiamu 2025 m. kovo 10 d. potvarkiu Nr. (*duomenys neskelbtini*) „Dėl pritarimo gėlo požeminio vandens gavybos gręžinio naudojimo ir įteisinimo (įregistravimo)“, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 3 straipsnio 3 dalimi, 25 straipsnio 5 dalimi, Aprašo 5 punktu, išnagrinėjęs Paraišką ir jos priedus, nusprendė nepritarii požeminio vandens gręžinio, esančio Žemės sklype, naudojimui ir įteisinimui (įregistravimui) Įstatymo 3 straipsnyje nustatyta tvarka. Sprendime nurodė, kad Žemės sklypas yra viešojo vandens tiekimo teritorijoje, kurioje įrengta vandens tiekimo ir nuotekų šalinimo infrastruktūra. Taip pat pareiškėjai pasiūlyta dėl prisijungimo prie centralizuotų vandentiekio ir buitinių tinklų sąlygų išdavimo kreiptis į uždarają akcinę bendrovę UAB „Vilniaus vandenys“ arba pateikti sutartį dėl geriamojo vandens tiekimo. Sprendime nurodyta jo apskundimo tvarka.

Ginčo teisinius santykius reglamentuoja Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas, Lietuvos Respublikos gėlo požeminio vandens gavybos gręžinių įteisinimo laikinasis įstatymas (minėta, toliau – ir Įstatymas) Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymas (minėta, toliau – ir GVTNTĮ), Žemės gelmių registre neregistruotų gėlo požeminio vandens gavybos gręžinių įteisinimo tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2022 m. balandžio 26 d. įsakymu Nr. D1-111 (minėta, toliau – ir Aprašas), ir kiti teisės aktai.

Vadovaujantis GVTNTĮ 3 straipsnio 57 dalimi, viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo teritorija (toliau – viešojo geriamojo vandens tiekimo teritorija) yra šio įstatymo nustatyta tvarka išskirta teritorija, kurioje savivaldybės institucijos privalo organizuoti ir užtikrinti viešąjį geriamojo vandens tiekimą ir (arba) nuotekų tvarkymą. GVTNTĮ 10 straipsnio 2 dalyje numatyta, jog savivaldybės vykdomoji institucija koordinuoja ir prižiūri geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo, paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų teikimą savivaldybės teritorijoje (3 punktas).

Savivaldybių institucijos planuoja geriamojo vandens tiekimą ir nuotekų tvarkymą, geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtrą savo teritorijose ir viešojo geriamojo vandens tiekimo teritorijose rengdamos infrastruktūros plėtrą planus ir juose nustatydamos aglomeracijas ir viešojo geriamojo vandens tiekimo teritorijas, geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų

tvarkymo infrastruktūros plėtros kryptis, nurodydamos šios infrastruktūros plėtros įgyvendinimo etapus (eigą, eiliškumą) ir finansavimą. Paviršinių nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtra planuojama ir numatoma geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planuose arba rengiant kitą teritorijų planavimo dokumentą (GVTNTĮ 12 straipsnio 1 dalis). GVTNTĮ 16 straipsnio 19 dalis, be kita ko, nustato, kad geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūra, vandentiekio įvadai ir (arba) nuotekų išvadai įrengiami viešojo geriamojo vandens tiekimo teritorijoje (valstybės ar savivaldybės teisėtais pagrindais naudojamoje teritorijoje) iki abonentui ir (arba) vartotojui nuosavybės teise priklausančio ar kitaip valdomo ir (arba) naudojamo turto ribos (vandentiekio šulinys, nuotekų priėmimo šulinys, nuotekų siurblynė (kai yra slėginė nuotekų linija), individualaus namo nuotekų valykla, žemės sklypo riba ar statinio arba daugiabučio namo įvadas, nuotekų išvadas), esantys arčiausiai prie geriamojo vandens tiekėjo nuosavybės teise ar kitaip valdomos ir (arba) naudojamos geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo infrastruktūros. Abonentui ir (arba) vartotojui nuosavybės teise priklausančio ar kitaip valdomo ir (arba) naudojamo turto ribos nurodomos sudarant viešąją sutartį. GVTNTĮ 23 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad asmenys, individualiai apsirūpinantys geriamuoju vandeniu ir (arba) individualiai tvarkantys nuotekas, turi teisę: išgauti geriamąjį vandenį ir (arba) individualiai tvarkyti nuotekas savivaldybės teritorijoje, nepriskirtoje viešojo geriamojo vandens tiekimo teritorijai (1 punktas); viešojo geriamojo vandens tiekimo teritorijoje individualiai išgauti ir naudoti geriamąjį vandenį ir (arba) individualiai tvarkyti nuotekas, kai individualusis geriamojo vandens išgavimas, naudojimas ir (ar) individualusis nuotekų tvarkymas buvo vykdomas iki viešojo geriamojo vandens tiekimo teritorijos nustatymo ir atitinka įstatymuose ir kituose teisės aktuose nustatytus geriamojo vandens išgavimo ir nuotekų tvarkymo, nuotekų tvarkymo įrenginių priežiūros, geriamojo vandens saugos ir kokybės, sveikatos apsaugos ir aplinkos apsaugos reikalavimus (2 punktas).

Gėlo požeminio vandens gavybos gręžinių įteisinimo laikinuoju įstatymu sudarytos teisinės prielaidos asmenims įregistruoti esamus ir Žemės gelmių registre neregistruotus gėlo požeminio vandens gavybos gręžinius Žemės gelmių registre arba įrašyti į Žemės gelmių registrą gręžinio savininko duomenis, kai šiame registre gręžinio savininko duomenų nėra, kad šie asmenys, vadovaujantis Lietuvos Respublikos žemės gelmių įstatymu, galėtų gauti leidimą naudoti požeminio vandens išteklius ir jiems nebūtų taikoma Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekse numatyta administracinė ir Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatyme nustatyta juridinių asmenų atsakomybė, Lietuvos Respublikos mokesčio už valstybinius gamtos išteklius įstatyme nustatytas didesnio tarifo mokestis už be leidimo išgautą požeminio vandens išteklių kiekį ir nebūtų Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo nustatyta tvarka iš naujo apskaičiuotas (perskaičiuotas) mokestis už požeminio vandens išteklius (Įstatymo 1 straipsnis). Asmuo, norintis įregistruoti Žemės gelmių registre jam nuosavybės ar patikėjimo teise priklausančią arba jo valdomą ir (arba) naudojamą Žemės gelmių registre neregistruotą gręžinį, turi gauti savivaldybės, kurios teritorijoje planuojama naudoti anksčiau įrengtą gręžinį, vykdomosios institucijos pritarimą (Įstatymo 3 straipsnio 1 dalis). Tokių atveju yra teikiama paraiška dėl savivaldybės pritarimo naudoti gręžinį. Aprašo nustatyta tvarka. Nagrinėjamos bylos duomenimis, šia teise siekė pasinaudoti pareiškėja, teikdama Paraišką atsakovei.

Savivaldybės vykdomoji institucija, atsižvelgdama į geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planus arba į savivaldybės ir (ar) vietovės lygmens kompleksinio teritorijų planavimo dokumentą, pateikia pagrįstą nuomonę dėl pritarimo ar nepritarimo naudoti gręžinį (Įstatymo 3 straipsnio 1 dalis). Tapataus turinio nuostata įtvirtinta ir Aprašo 5 punkte. Įstatymu nustatyta, jog nepritariama gręžinio naudojimui tik tokiu atveju, kai gręžinys yra viešojo vandens tiekimo teritorijoje, kurioje įrengta ar įrengiama geriamojo vandens tiekimo infrastruktūra vadovaujantis Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo 16 straipsnio 19 dalimi, išskyrus atvejus, kai asmuo, pateikęs paraišką dėl savivaldybės pritarimo naudoti gręžinį, yra sudaręs viešąją geriamojo vandens tiekimo sutartį dėl geriamojo vandens tiekimo paslaugų gavimo (Įstatymo 3 straipsnio 1 dalis).

Nagrinėjamoje byloje nėra ginčo dėl to, jog pareiškėjos nuosavybės teise valdomame Žemės sklype yra įrengtas Žemės gelmių registre neregistruotas gėlo požeminio vandens gavybos gręžinys.

Pareiškėjos teigimu, minėtas grėžinys įrengtas Statinių statybos metu, Namo statybos sutarties Nr. (*duomenys neskelbtini*) pagrindu. Minėtos sutarties 1 priedo 11 punkte numatyta, jog vandens tiekimas – iš giluminio grėžinio penkiems namams. Nėra ginčo ir dėl to, jog pareiškėjos Žemės sklypas patenka į viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo teritoriją, kurioje yra įrengti viešojo geriamojo vandens tiekimo inžineriniai tinklai. Šią aplinkybę patvirtina atsakovės į bylą pateikti Nekilnojamojo turto registro duomenų bazės išrašo duomenys, pagal kuriuos (*adreso duomenys neskelbtini*), 2006-2007 metų laikotarpiu įrengti viešojo geriamojo vandens tiekėjui UAB „Vilniaus vandenys“ nuosavybės teise priklausantys vandentiekio tinklai – vandentiekio vamzdynas. Iš skundo turinio matyti, jog teritorijoje, kurioje yra Žemės sklypas, įrengti ir nuotekų tvarkymo inžineriniai tinklai, ko pasekoje, nuo 2010 metų pareiškėja buityje susidariusiais nuotekas tvarko per centralizuotus nuotekų šalinimo tinklus.

Taigi, bylos duomenys patvirtina, jog ginčo atveju pareiškėja nuotekas tvarko centralizuotu būdu, naudodamasi viešosiomis nuotekų tvarkymo paslaugomis, o geriamąjį vandenį išgauna individualiai, iš teisės aktų nustatyta tvarka neįregistruoto grėžinio, įrengto Žemės sklype, nes viešosios geriamojo vandens tiekimo sutarties nesudarė.

Siekdama įteisinti Žemės sklype įrengtą gėlo požeminio vandens gavybos grėžinį, pateikė Paraišką Vilniaus rajono savivaldybės administracijai, nurodydama naudojamą grėžinio paskirtį – individualiam aprūpinimui geriamuoju vandeniu, bei 2,5 m³ vidutinį išgaunamo vandens kiekį per parą, skaičiuojant metinį vidurkį.

Skundžiamu Sprendimu Vilniaus rajono savivaldybės meras nepritarė pareiškėjos Žemės sklype esančio grėžinio naudojimui, nes Žemės sklypas yra viešojo vandens tiekimo teritorijoje, kurioje įrengta vandens tiekimo ir nuotekų šalinimo infrastruktūra. Taip pat pareiškėjai pasiūlyta dėl prisijungimo prie centralizuotų vandentiekio ir buitinių tinklų sąlygų išdavimo kreiptis į UAB „Vilniaus vandenys“ arba pateikti sutartį dėl geriamojo vandens tiekimo.

Pareiškėja su Sprendimu nesutinka iš esmės remdamasi GVTNTĮ 23 straipsnio 1 dalies 2 punktu bei faktine aplinkybe, kad gėlo vandens grėžinys įrengtas anksčiau negu teritorijoje įrengta viešojo geriamojo vandens tiekimo infrastruktūra.

Atsakovė šioje administracinėje byloje pagal vykdomų funkcijų apimtį bei paskirtį, veiklos pobūdį, turimus įgaliojimus priskirtina viešojo administravimo subjektui, todėl savo veikloje (t. y. priimdama administracinius aktus) privalo vadovautis VAĮ nuostatomis.

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktikoje laikomasi pozicijos, kad vienas iš pagrindinių teisinės valstybės principų, be kita ko, taikomas ir įgyvendinant viešąjį administravimą – įstatymo viršenybės principas – *inter alia* (lot. be kita ko) reikalauja, jog administraciniai aktai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais būtų pagrįsti įstatymais. Pareiga vykdamas viešojo administravimo veiklą laikytis teisėtumo principo apima tiek reikalavimą priimti administracinį sprendimą, kuris atitiktų tam teisiniam santykiui taikytiną konkrečią teisės normą (turinio požiūriu sprendimas turi būti pagrįstas tinkamu teisiniu pagrindu), tiek reikalavimą priimtame sprendime *expressis verbis* (lot. aiškiais žodžiais; tiesiogiai) nurodyti teisinį pagrindą atitinkančią konkrečią teisės normą (žr., pvz., LVAT 2013 m. rugpjūčio 20 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A¹⁴⁶-834/2013, 2017 m. spalio 24 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. eA-290-602/2017, 2018 m. gruodžio 5 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-1240-556/2018). VAĮ 10 straipsnio 5 dalyje nustatyta, jog administraciniame sprendime turi būti nurodyta: <...> 5) administracinio sprendimo teisinis ir faktinis pagrindas ar kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės; 6) administracinio sprendimo motyvai.

Komisija, vertindama byloje surinktus duomenis, skundžiamame Sprendime nurodytą teisinį bei faktinį pagrindą, tai, jog Žemės sklypas faktiškai nuo 2007 metų, kuomet buvo įrengti vandentiekio vamzdynai, patenka į viešojo vandens tiekimo teritoriją, ko neneigia ir pati pareiškėja, sprendžia, jog pareiškėjos situacija neatitinka GVTNTĮ 23 straipsnio 1 dalies 2 punkte nustatytų sąlygų, numatančių asmens teisę viešojo geriamojo vandens tiekimo teritorijoje individualiai išgauti ir naudoti geriamąjį vandenį ir (arba) individualiai tvarkyti nuotekas, kai individualusis geriamojo vandens išgavimas, naudojimas ir (ar) individualusis nuotekų tvarkymas buvo vykdomas iki viešojo geriamojo vandens tiekimo teritorijos nustatymo.

Tokia išvada daroma, pirmiausia, dėl to, kad pareiškėjos Žemės sklype įrengtas požeminio vandens gavybos gręžinys iki Paraiškos pateikimo Administracijai nebuvo ir iki šiol nėra įregistruotas Žemės gelmių registre Įstatymo, GVTNTĮ ar kitų teisės aktų pagrindu. Taigi, teisiškai neregistruotas gręžinys, net ir įrengtas iki viešojo vandens tiekimo infrastruktūros įrengimo, savaime negali būti vertinamas *de jure* (lot. pagal įstatymą, teisę) teisėtu vandens išgavimo pagrindu, sukeliančiu tam tikras prievoles kitiems subjektams. Priešingu vertinimu, Įstatymu numatytos esamų ir Žemės gelmių registre neregistruotų gėlo požeminio vandens gavybos gręžinių įregistravimo Žemės gelmių registre prielaidos būtų betikslės, o pats Įstatymo teisinis reguliavimas – beprasmiškas.

Toks teisinis ginčo situacijos vertinimas grindžiamas ir bendroju teisės principu *ex injuria jus non oritur* (lot. iš neteisės negali kilti teisė), kadangi pagal jau minėtą GVTNTĮ 23 straipsnio 1 dalies 2 punktą asmenys, individualiai apsirūpinantys geriamuoju vandeniu, turi teisę viešojo geriamojo vandens tiekimo teritorijoje individualiai išgauti ir naudoti geriamąjį vandenį, kai individualusis geriamojo vandens išgavimas, naudojimas buvo vykdomas iki viešojo geriamojo vandens tiekimo teritorijos nustatymo, tačiau individualusis geriamojo vandens išgavimas, naudojimas privalo atitikti įstatymuose ir kituose teisės aktuose nustatytus geriamojo vandens išgavimo, geriamojo vandens saugos ir kokybės, sveikatos apsaugos ir aplinkos apsaugos reikalavimus. Byloje duomenų nėra, jog pareiškėjos faktiškai naudojamas gėlo požeminio vandens gavybos gręžinys atitinka minėtus reikalavimus.

Nors pareiškėjos atstovė Komisijos posėdžio metu nesutiko, jog ginčo atveju pareiškėjos teisė kildinama iš neteisėto pagrindo, kadangi gėlo vandens gavybos gręžinys įrengtas dar iki viešojo vandens tiekimo Žemės sklype, tačiau Komisija, vertindama Paraiškos teikimo ir vertinimo procedūrą, sprendžia, kad neregistruoto vandens gręžinio įrengimo aplinkybės savaime negali būti laikomos teisėtu pagrindu atsakovei nepaisyti Įstatymo 3 straipsnio 1 dalyje nustatytų sąlygų.

Taip pat pažymima, jog Įstatymo 3 straipsnio 1 dalyje yra imperatyviai nustatyta, jog nepritariama gręžinio naudojimui tik tokiu atveju, kai gręžinys yra viešojo vandens tiekimo teritorijoje, kurioje įrengta ar įrengiama geriamojo vandens tiekimo infrastruktūra vadovaujantis GVTNTĮ 16 straipsnio 19 dalimi, išskyrus atvejus, kai asmuo, pateikęs paraišką dėl savivaldybės pritarimo naudoti gręžinį, yra sudaręs viešąjį geriamojo vandens tiekimo sutartį dėl geriamojo vandens tiekimo paslaugų gavimo. Taigi, atsižvelgiant į tai, jog Vilniaus r. sav., (*duomenys neskelbtini*), kurioje yra Žemės sklypas, vadovaujantis GVTNTĮ 16 straipsnio 19 dalimi yra įrengta geriamojo vandens tiekimo infrastruktūra, Vilniaus rajono savivaldybės meras, neturėjo teisėto pagrindo priimti kitokį negu skundžiamas Sprendimas.

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas yra išaiškinęs, kad viešojo administravimo subjektų, skirtingai nei privačių asmenų, veikloje taikomas principas – „viskas, kas aiškiai nėra leista, yra draudžiama“. Tad viešojo administravimo subjekto atlikti viešojo administravimo veiksmai, viršijant jam suteiktus įgaliojimus, taip pat ir individualių administracinių aktų leidimas, viršijant suteiktą kompetenciją, yra neteisėti (pvz., 2010 m. vasario 1 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A⁷⁵⁶-35/2010, 2015 m. gruodžio 14 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-1217-602/2015, 2023 m. kovo 1 d. nutartis byloje Nr. eA-100-1188/2023).

Komisija, įvertinusi ginčo dalyką reglamentuojančių teisės aktų nuostatas, byloje surinktų įrodymų pagrindu daro išvadą, jog byloje skundžiamas Vilniaus rajono savivaldybės mero 2025 m. kovo 10 d. potvarkis Nr. (*duomenys neskelbtini*) „Dėl pritarimo gėlo požeminio vandens gavybos gręžinio naudojimo ir įteisinimo (įregistravimo)“ atitinka ginčo teisinį reguliavimą, yra pagrįstas teisės aktų normomis, motyvuotas nurodant ginčui aktualias faktines aplinkybes, priimtas neviršijant suteiktų įgaliojimų, todėl atitinka VAI 10 straipsnio 5 dalyje administraciniam sprendimui keliamus reikalavimus. Sprendimas laikomas teisėtu, o pareiškėjos skundas dėl Sprendimo panaikinimo atmetamas kaip nepagrįstas.

Netenkinus pareiškėjos skundo reikalavimo panaikinti Vilniaus rajono savivaldybės mero 2025 m. kovo 10 d. potvarkį Nr. (*duomenys neskelbtini*) „Dėl pritarimo gėlo požeminio vandens gavybos gręžinio naudojimo ir įteisinimo (įregistravimo)“, netenkinamas ir išvestinis skundo reikalavimas įpareigoti Vilniaus rajono savivaldybę iš naujo išnagrinėti pareiškėjos X. Y. 2025 m. vasario 5 d. paraišką dėl pritarimo naudoti gėlo požeminio vandens gavybos gręžinį.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 1 punktu, 22 straipsniu, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

pareiškėjos X. Y. skundą atsakovei Vilniaus rajono savivaldybei dėl Vilniaus rajono savivaldybės mero 2025 m. kovo 10 d. potvarkio Nr. (*duomenys neskelbtini*) panaikinimo bei įpareigojimo atlikti veiksmus atmesti kaip nepagrįstą.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo bylos šalys gali apskūsti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkė

Inga Drąsutavičienė

Komisijos nariai

Evaldas Ambrozaitis

Vilija Astrauskienė